

Sygn. akt I CSK 258/16

POSTANOWIENIE

Dnia 26 października 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Krzysztof Strzelczyk

w sprawie z powództwa I. G.

przeciwko M. G.

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w W.

o ustanowienie rozdzielności majątkowej,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 26 października 2016 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w W.

z dnia 15 września 2015 r., sygn. akt IV Ca (...),

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy jako sąd kasacyjny nie jest sądem powszechnym zwykłej, trzeciej instancji, a skarga kasacyjna (podobnie jak uprzednio - kasacja) nie jest środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie z uwagi na przeważający w charakterze skargi kasacyjnej element interesu publicznego.

Skarga kasacyjna jest środkiem zaskarżenia o charakterze nadzwyczajnym. Ma przede wszystkim na celu - w interesie publicznym - ujednolicenie orzecnictwa sądów powszechnych, rozstrzyganie sporów precedensowych oraz o istotnym znaczeniu dla rozwoju prawa i judykatury sądowej. W związku z tym jednym z koniecznych elementów skargi kasacyjnej jest wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie, w którym skarżący powinien wskazać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. i w związku z tym istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy.

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecnictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach może zostać oparte rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Pozwany M. G. wniósł skargę kasacyjną od wyroku Sądu Okręgowego w W. z dnia 15 września 2015 r., którym to wyrokiem Sąd z apelacji powódki zmienił wyrok Sądu pierwszej instancji ustanawiając rozdzielną majątkową pomiędzy pozwanym a I. G. z wcześniejszą datą, a mianowicie z dniem 15 października 2013 r. oraz w całości oddalił apelację pozwanego.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został oparty na przesłankach przewidzianych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Skarżący wskazał, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne sprowadzające się do rozstrzygnięcia, czy „wystąpienie przez jednego z małżonków z żądaniem zniesienia wspólności majątkowej z datą wsteczną w niedługim czasie po celowym i bezprawnym pozbawieniu drugiego małżonka posiadania niemal całego majątku wchodzącego w skład wspólności majątkowej stron stanowi nadużycie prawa w rozumieniu art. 5 k.c., czy też bezpośrednio wpływa na ocenę tego, czy w danej sprawie zachodzą „ważne powody” oraz „wyjątkowy wypadek” w rozumieniu art. 52 § 2 k.r. i op. Ponadto według skarżącego skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona ze względu na: wewnętrznie sprzeczne ustalenie, że strony nie mieszkają razem od grudnia 2013 r. a zarazem pozostają w separacji faktycznej od 15 października 2013 r.; niewłaściwe zastosowanie art. 52 § 2 k.r. i op.; zaniechanie rozpoznania zarzutu naruszenia art. 5 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z przyjętym w orzecnictwie Sądu Najwyższego poglądem, jeżeli skarżący jako przesłankę uzasadniającą przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania wskazuje występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, to powinien zagadnienie to przedstawić z przez jego sformułowanie z przytoczeniem przepisów prawa, na tle których ono powstało, przytoczyć argumenty prawne prowadzące do rozbieżnych ocen prawnych, a także wykazać, że jest to zagadnienie, którego rozwiązanie jest istotne nie tylko dla rozstrzygnięcia rozpoznawanej sprawy, lecz także dla praktyki sądowej (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSCN 2002, nr 1, poz. 11; z dnia 3 października 2002 r., II CKN 447/01, niepubl.; z dnia 14 grudnia 2004 r., III CK 585/04, niepubl.; z dnia 4 sierpnia 2006 r., III CZ 47/06, niepubl.; z dnia 22 listopada 2007 r., I CSK 326/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2008 r., I CSK 108/08, niepubl.; z dnia 18 września 2012 r., II CSK 179/12, niepubl.; z dnia 24 kwietnia 2014 r., II CSK 600/13, niepubl.).

Skarżący nie wykazał tej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania. Przedstawione zagadnienie nie ma abstrakcyjnego charakteru i zależy od konkretnych okoliczności faktycznych sprawy, przy czym w rozpoznanej sprawie Sąd drugiej instancji uznając możliwość oceny żądania ustanowienia

rozdzielności majątkowej pod kątem art. 5 k.c. przyjął, iż w przedmiotowej sprawie nie ma podstaw do jego zastosowania.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego jednolicie przyjmuje się, że powołanie się przez podmiot wnoszący skargę kasacyjną na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje do przedstawienia wyводу prawnego zmierzającego do wykazania kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły, czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia, co daje podstawy do uznania skargi za oczywiście uzasadnioną (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, niepubl.; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepubl.; z dnia 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, niepubl.; z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.; z dnia 20 czerwca 2007 r. II CSK 184/07, niepubl.; z dnia 9 stycznia 2008 r., III PK 70/07, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 283/07, niepubl.; z dnia 22 stycznia 2008 r., I UK 218/07, niepubl.; z dnia 26 lutego 2008 r., II UK 317/07, niepubl.; z dnia 3 kwietnia 2008 r., II PK 352/07, niepubl.; z dnia 9 maja 2008 r., II PK 11/08, niepubl.; z dnia 21 maja 2008 r., I UK 11/08, niepubl. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, niepubl. z dnia 5 października 2007 r., III CSK 216/07, niepubl.; z dnia 26 czerwca 2012 r., III CSK 121/12, niepubl.; z dnia 4 grudnia 2012 r., I CSK 302/12, niepubl.; z dnia 11 marca 2014 r., III SK 65/11, niepubl.). W judykaturze podkreśla się, iż przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (postanowienia: Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2003 r., I PK 227/02, OSNP 2004 Nr 13, poz. 230, z dnia 11 stycznia 2008 r., I UK 285/07, niepubl., z dnia 11 kwietnia 2008 r., I UK 46/08, niepubl. i z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 37/08, niepubl.).

Skarżący nie wykazał występowania w sprawie tak rozumianej oczywistej zasadności skargi kasacyjnej. Sąd Okręgowy kładąc nacisk na brak porozumienia

w zakresie zarządu majątkiem wspólnym, czego wyrazem było między innymi pozbawienie pozwanego dostępu do wspólnego konta, uznał w okolicznościach faktycznych sprawy, że zamieszkiwanie razem przez małżonków do pewnego czasu nie wyklucza przyjęcia, że osoby te już wcześniej mogły pozostawać w faktycznej separacji. Wbrew stanowisku skarżącego Sąd Okręgowy oceniając datę ustalenia rozdzielnosci Sąd, wprowadzie bez odwołania do treści art. 52 § 2 k.r. i op., wskazał, jakie okoliczności usprawiedliwiały ustanowienie rozdzielnosci z dniem wcześniejszym niż data wytoczenia powództwa, w tym zachowanie pozwanego, które zagrażało utrzymaniu substancji majątku wspólnego. Nie ma też racji skarżący, że Sąd zaniechał jakiegokolwiek oceny, czy ustalony stan faktyczny odpowiada wartościującemu pojęciu prawnemu zasad współżycia społecznego albowiem Sąd uznał, że nie ma uzasadnionych przyczyn zastosowania art. 5 k.c. do żądania powódki. W związku z łąčeniem oczywistej zasadności skargi kasacyjnej z samą formą motywów pisemnych, trzeba mieć na względzie, iż wobec odpowiedniego stosowania art. 328 § 2 k.p.c. w postępowaniu apelacyjnym (art. 391 § 1 k.p.c.) uzasadnienie sądu apelacyjnego nie musi zawierać wszystkich elementów wymaganych dla uzasadnienia orzeczenia sądu pierwszej instancji, jednak powinno zawierać takie elementy, które ze względu na treść apelacji i na zakres rozpoznania, są niezbędne do rozstrzygnięcia sprawy. Uzasadnienie orzeczenia musi być zrozumiałe i dokładnie wyjaśniać na jakich ustalonych przez sąd faktach opiera się wyrok (postanowienie co do istoty) i w jaki sposób fakty te sąd kwalifikuje w ramach zastosowanych przepisów prawa materialnego. W przypadku, gdy sąd drugiej instancji podziela ustalenia faktyczne sądu pierwszej instancji wystarczające jest wskazanie, że została dokonana taka ocena.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.